

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyedben
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bermentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilvántartás sora 15 kr.

Particularismus.*)

(B) Folyó évi augusztus hó 28-án, — az E. M. K. E. közgyűlést megelőző nap délutánján — az előértekezlet alkalmával, egy őszhajú, de öregnek éppen nem látszó férfi állott fel a tömött ülő tagok sorából, — és szép, csendes hangon kezdte szólani az erdélyi viszonyokról. Beszéde folyamában hangja mind élénkebb, majd lázasan esendülő lett, taglejtései mind hevesebbé váltak és szónoklata, mintegy folytatása a január hóban tartott hasonló szellemű beszédeknek, élő szóval való előadása volt a „Particularismus“ cím alatt most megjelent röpiratnak, melynek szerzője az erdélyi közélet alapos ismerője, a rokonszenves szónok: Horváth Gyula orsz. gyűlési képviselő.

Mondják: sokszor tuzásba megy állításával, következtetéseivel szónoklataiban. Meglehet; de az bizonyos, hogy tuzása nem absurdum, nem valótlán, nem állítja a képet hamisan előnkbe s a lelkesülés igaz hangja rezeg át szavain, mely megkapóan hat kedélyünkre s eszméiben bő anyagot nyújt a gondolkodásra és cselekvésre egyiránt. Van reá szükségünk, hogy mintegy tükörben lássuk helyzetünket, viszonyainkat, saját magunkat és azokat, kik bennünket környeznek. Kell, hogy élénk szóval, a tények tömegével győzzenek meg, hogy ne süljedjünk mintegy lethargikus álomba, hanem küzdjünk fajunk léte, fenntartása, biztosítása, fejlesztése érdekében lankadatlanul. Kell, hogy kishitűségünk, hiúságunk, kiesinyeskedésünk, mulasztásaink és partikuláris hibáinknak egész sorozata legyen szemünk elé tárva, és mintegy kényszerítve a beismerésre, de felhiva arra is, hogy térjünk le a hibásan követett útról. Mi

*) E cím alatt jelent meg Horváth Gyula orsz. képviselőtől éppen most egy érdekes röpirat a „Pallas“-társulat kiadásában.

erdélyrészeket sokszor duzzogunk a mellőzéseken, melyek a közügyek terén érnek bennünket Horváth Gyula azt mondja: ez igaz, de nem csak a mások hibája, hanem első sorban a magunké. „Egy nagy minuendo licitáció indított meg az erdélyi urak között az erdélyi egyének qualificatiója felől, és ebből a licitációból, a mely, habár most inkább csak szokásból folytattatik, bizony nagyon gyatra módon kerültünk ki a világ elejébe“. Nemde igaz ez? mennyi szóbeszédet, történetet tud bármelyikünk is elbeszélni azon kisebbsétekről és gyanúsításokról, melyeket egyik másik „jelesünk“ a többiekéről elstogott, és nemde reá mutathatunk nem egy érdemtelennel, ki a kormánykörök előtt hitelt nyert „suttogó“ elique dícséretezésének köszönhető kényelmes állását.

És mily igaza van abban is a szerzőnek, hogy: „az erdélyi kérdések megoldásának kulcsát az egyéni ambíciók kielégítésében keresték legtöbbször az intézők és néha meg is találták“. Kicsiben is megtalálhatjuk ezt a szellemet a közszégy és megyei közügyek körében forgó egyéneknél, kik nagy kérdések tüzesszólóiból csendesen mosolygó centumpaterek lesznek, okkal móddal elaltatói — a nagy és kis kérdéseknek, melyek százakat, sokszor százazreket érdekelnek.

Bizonyára érdekesek a röpirat azon fejezetei is, melyek a szászok és románok helyzetét és magatartását rajzolják. Előttünk azonban sokkal fontosabbak azon kérdések, melyek saját fajunk hibáinak levetkezésére és így, megtisztultan való felemelésére vonatkoznak. Hogy erre saját erőnk elégtelen egymagában, az kétségtelen; és mi éppen azon fejtegetéseket fogjuk jövőre figyelemmel kísélni, melyeket erőnk fokozására a t. szerző helyeseknek tart.

Felhívás Nagyenyed város és vidéke közönségéhez.

Az erdélyrészi magyar köznevelődési egyesület a hazai ipar pártolása érdekében egy nagy nemzeti mozgalmat indított meg. Folyó évi június havában kibocsátott felhívásában rámutatott Erdély szövő iparára: négy száz posztógyártó czégre, mely Erdélyben a dőli határszéleken dolgozik és arra a nagy tevékenységre, melyet a székely földön a len-, kender- és gyapotszövőés terén egyesek és társulatok kifejtének.

Erdély szövő iparágának a haza határain kívül kizárólag Románia volt a piaca.

A közelebről kitört vámháboru azonban e piacot bezárta előttünk. És így, mig Romániában a nemzeti ipar érdekében gyarak emelkednek, addig Erdélyben a már meglévőket fenyegeti a megsemmisülés veszélye. E veszélynek magunk vagyunk a fő okai. Mert — pirulva kell bevallanunk — rajtunk erőt vett: kiesinyelni a hazait, magasztalni az idegent; amazért nem adni semmit, ezt pedig birni minden áron.

A nemzet politikai életének kormányán ülő vezérférfiak és az egész mivelte társadalom egyformán belátta, hogy az nem jól van így. — Belátta Nagyenyed város képviselő testülete is.

Ezért fordulunk városunk és vidéke közönségéhez. Tette akarjuk hívni azokat, kik a kiáltó szót megértették; álmaikból akarjuk felkölteui azokat, kiknél még tart a szenderegés.

Mentsük meg a hazai ipart.

Ha Románia bezárta kapuit, nyissuk meg ajtóinkat befogadni az üldözöttet. Ápoljuk és fejlesztjük vállaltatt erővel, szivós ragaszkodással, percze sem lankadó kitartással.

Nem csupán magunk, hanem feleségeink, gyerekeink és egész háznépünk együtt lépünk a sorompók közé.

Véres verejtékkel keresett filléreinket ne dobjuk oda a külföldi ipar mindig csillogó, de sokszor selejtes termékeiért.

A milyen iparunk: olyan legyen viseletünk. Ez elvet, mint egy nagy nemzeti parancsot még áldozatok árán is meg kellene tartanunk. Mennyivel inkább, ha e megtartást saját egyéni hasznunk is javálja! Mert ne mondja senki, hogy az erdélyi szövő ipar a mi

A reá nézve szükséges gondozás alá vevék a hajadont.

— Mi baja van? ugyan mi lelhetta? — ismételve kérdezőget az ifju festész.

A Saint-Antoine kórházból egy orvos történetesen ott termelt, egy perc alatt figyelmesen megvizsgálta a beteget s válaszolá:

— Hogy mi baja van? . . . Várjon kérem! . . . Ugy van biz az, ha nem csalatkozom. . . A kisasszony egészen ki van merülve!

A borzasztó, a szivszaggató valóság kiviláglott, megvillant az ifju agyában.

— Mentse meg kérem! — kiálta siránkozva, zokogva térdre esve, — én nem is gondoltam. . . nem értettem! . . . de nem hal meg ugy-e? . . . Oh! mentse még kérem! . . . könyörgöm!

IV.

Térjünk egy kissé vissza, és kezdjük el a Pascal családnál ott, ahol elhagyánk: az — az a Póli eltávozásá után.

Az iparos tekintete, ugy szólván, hiában tévelygett, komor lobbót vetett, mely egy pillanatra örült-ségre tört ki. E tekintet egyszerre csak lecsilapult és ugy látszik, hogy valamely kapós tárgyon megakadva, határozottan megmaradt; azután egyik összeszorított ökle kitérte, és egy kezeügyében levő hosszú konyhakés után nyult. Majd a kést gépílegesen kezdé forgatni.

E perczen a szomszéd szoba ajtaján előlépett a két gyermek.

Anyjukhoz futottak, eleibe térdeltek, a kis leányka pedig esdő hangon moudá:

TÁRCZA.

Szeretlek, imádlak!

Recege a tölgy ága egyre rémesebben . . .
Oda künn az éjben vihar szárnya lebben . . .
Egy remegő csillag bujdosik az égen,
A többit a felhők betakarták régen. —
„Hideg van . . . Ugy fádom . . . Jer közelebb édes!
Simulj ide lágyan szeretőd kebléhez!
Csak ugy vagyok boldog, ha mellettem látlak. —
Igazán szeretsz-e?“ „Szeretlek, imádlak!“

Süvölt, zúg a szélvész a fákon keresztül.
Nyomoru kis kunyhó nádfödele rezdül.
Alatta a legény vívódik halállal;
Szeretője szívében bu nyilallik által.
„Jere hozzám édes . . . ülj le ide mellém!
Ajkadat esőkolnáim . . . derekad ölelném! . . .
Nyugodtan halok meg, ha mellettem látlak! —
Igazán szeretsz-e?“ „Szeretlek, imádlak!“

A felhő leborul . . . Semmi fény az égen . . .
Uj sirnál a lányka gyászban, feketében . . .
Ábrándja, reménye, vágya, vidám kedve
Halott kedvesével oda van temelve . . .
Lelkében az édes szó még visszahangzott —
Hallgatja a sirból felsuttogó hangot:
„Édes itt pihenni! . . . Szállj le hozzám! . . . Várlak! . . .
Igazán szeretsz-e?“ „Szeretlek, imádlak!“

1886.

Szabó Jenő.

Egy farsangi éjszaka.

— Irta: Besselièvre. Franciaából fordította V. D. —
(Folytatás)

A fasar bejáratnál várakozott Viktor.

— Itt vagyok — szóla fogadva a leányt — itt vagyok Pólikám . . . fogadd el karomat; jer, jer velem.
A hajadon elfogadá a felé nyújtott kart, a nélkül, hogy csak egy szót is tudott volna szólani. A két ifju, alig tón némán, szivdobogások, között néhány lépést, Póli leverve érzé magát, mely egész valóját elfogá, oly anyyira, hogy kénytelen volt megállani és belekapaszkodni az ifju karjaiba.

— Mi bajod van Pólikám? — kérdé emez megrettenve.

A hajadon válaszolni akart, de szava akadozott, alig tudott szóhoz jutni.

— Tób . . . nap . . . tól fogva . . . oh! ha tudnád! . . .

Viktor nem találta ki, gondolata, szerelme el nem juthatott a derült tájról, hogy a legborzasztóbb nyomor szemlélésébe ütődjék!

Póli szemei előtt ezer szikra cikázott.
Vér tódult fejébe és szívébe egyiránt, ezer borzadály futott végig ereiben, hideg veríték harmatja gyöngyözött égő homlokán.

— Istenem! — kiálta Viktor — hiszen magánkivül van . . .

Pólit feltartva, körültekintett és némi távolságra, egy keskeny, sokszinű ablakot vón észre, ugy látszott, hogy az gyógytár.

Felölél az önkivüli állapotban levő hajadont, és karjai között vivé gyorsan drága terhét a gyógytárba.

igényeinket ki nem elégítheti. E termékek — bár a szemnek nem oly megkapók — tartósság s éppen ezért olesóság tekintetében is jóval felülmúlják a külföldi iparezkeket.

Egy dolgra van szükség csupán: nem szégyenelni senkinek, sőt a teljesített hazafiai kötelesség nemes büszkeségével viselni a ruhát, melyet e haza földje termelt és e haza gyermekeinek szorgalma állított elő.

Ha a hazai ipar pártolásában egymás közt versenyre kelünk: úgy a nem messzi jövőben maga ezen ipar fog nyugat iparával versenyre kelhetni. Kezünkben lesz a fegyver — egy minden ágában kifejtett ipar — mely meghódítja dél és kelet népeit.

Hisszük, hogy városunk és vidéke közönsége megértette szavunkat; reméljük, hogy a talán még szendergők is fölkelnek álmaikból. — Jaj volna nekünk, ha a megindult mozgalom hullámveréseit meg nem éreznék! Ha nem állanánk egytől egyig tette készen: megmen-teni, sőt életerőssé, versenyre képessé tenni a hazai ipart.

E hitben és reményben kértük a helyi szövetkezeskedőket, hogy az erdélyi kiválóbb posztógyárak termékeiből sziveskedjenek — legalább mutatványt — pár darabot beszerezni.

Kérésünket készséggel teljesítették Korbuly Bálint, Bodola és Vajda urak kereskedésében e beszerezett darabok védjeggyel ellátva valamint a Korbuly urhoz megküldött nagyszámu minták már meg is tekinthetők.

Nines egyéb hátra, mint ismételni kéro szavunkat: tartsa hazafias kötelességének mindenki, szükségleteit legelső sorban a hazai ipar termékeiből fedezni!

A romániai piacról kizárt és e miatt sok helyütt nélkülözéssel küzdő határszéli iparosok és saját egyéni érdekeink, de főleg a nemzeti élet jövője — e legmagasabb érdek — egyformán követelik ezt tőlünk.

Nagyenyed város képviselői közgyűlésének folyó évi 62. jkényvi szám határozatából.

Nagyenyed, 1886. szeptember 22-én.

Kovács Gyula,
polgármester.

Horváth József,
főjegyző.

Alsófehérmegye bucsuirata br. Kemény Gábor ő nagyméltóságához.

Nagyméltóságú Báró Ur!

Ő esasz. és apostoli kir. Felsége folyó hó 19-én Nagyméltóságodhoz intézett legkegyelmesebb kézirataival elfogadta Nagyméltóságod azon elhatározását, miszerint a közmunka és közlekedési m. kir. miniszteri tárczától megválva, — visszavonuljon esőndesebb, nyugodtabb munkálkodást engedő otthonába.

Bár megvagyunk győződve, hogy fontos okok bírták Nagyméltóságodat arra, miszerint munkabíró életének teljes erejében elhagyja fényes pályáját, — mégsem titkolhatjuk mély sajnálatunkat a fölött, hogy ily bevégzett ténnyel kell szemközt állanunk éppen akkor, — midőn a Nagyméltóságod által böles megfontolással, szigorú következetességgel megindított és keresztül vitt reformok immár eredményeikben is igazolni kezdik azon törekvé-

sek helyességét és czélszerűségét. — mely buzgó törekvéseknek mestere — Nagyméltóságod vala.

Ő Felségének legkegyelmesebb elismerését s a nemzet jobbainak osztatlan tiszteletét biztosította Nagyméltóságod magának; — engedje meg, hogy mindezek föl-emelő érzetű fözfűződjék a mi halánknak és kiváló tiszteletünknek egyszerű, de őszinte kifejezése is azon nemes jó indulat és áldozatkészség csekély viszonzása képpen, melyek jeleivel Nagyméltóságod magas állásában, annyiszor megtisztelte meggyék közönségét.

Meggyék, Nagyméltóságod szülőföldje; nagy fiának szeretetteljes gondoskodásait hálás köszönettel tartja meg emlékében.

Azon meggyőződésben, hogy a közélet terén mielőbb látni és érezni fogjuk Nagyméltóságod közhasznu munkálkodásának hatását, — s azon őszinte bizalomban, hogy Nagyméltóságod meggyék iránti jó indulatát megtartva, kegyesen támogatni fogja közjóra irányított törekvéseinket, mely tisztelettel maradunk Nagyméltóságodnak.

Alsófehérmegye törv. hat. bizottságának Nagyenyedben, 1886. évi szept. hó 29. tartott rendes közgyűléséből.

„Országos közegészségi egyesület“.

(Folytatás.)

Az ország nevezetesebb városaiban az egyesület tagjai egybegyűlnek, helyi elnököt választanak, a kinek vezetése alatt a vidéki szakosztály a maga körében ugyanoly irányban és szellemben munkálkodik, mint az országos egyesület a fővárosban.

E vidéki szakosztályok, e mellett, hogy saját területükön az egészségügy hivatott előmozdító, egyszersmind fontos tényezők a javasolt országos egyesület működésére nézve:

Ők terjesztik az egyesületet a vidéken, tagokat gyűjtve számára;

megismertetik az országos egyesülettel a vidék egészségügyi foglalkozásait, valamint a vidék törekvését egészségügye érdekében;

a vidéki szakosztályok által az egyesület folytonos kontaktusban van az ország minden egészségügyi mozgalmával; arra szavával, támogatásával, morális súlyával előnyösen befoly.

E kontaktusnak folytonossá, behatová tételére czéloz az, hogy az alapszabály tervezet szerint a vidéki szakosztályok elnökei és titkárai az országos egyesület választmányának tagjai, ennek üléseiben részt vehetnek, s működéséről folyton értesítettek.

A vidéki szakosztályok gyűjtik az erőket az egészségügy érdekében; azok egyszersmind általános baráti kapcsolat létesítenek mindazok körül, a kik hivatva vannak hazánk széles határain belül az egészségügy érdekében küzdeni.

Ime t. értekezlet! ez lényege az egyesület tervének. Ideális és nem önző czélok lebegtek szemünk előtt, a midőn az egyesület alapításának tervét megalakítottuk. Vajjon ama mindnyájuktól ismert és magasra tartott czélok képes-e az egyesület a javasolt szervezet-

tel megfelelni. — nem tudom, hogy ez az alapszabálytervezet buzgó tevékenységnek s a sikernek ninesen utjában, mert hisz ideális czélok kiküzdésénél nem az alapszabályok a döntők, hanem egyrészt az egyesület támogatására s fenntartására hivatott közönség érdeklődése, mondhatnám ideális czélra megérttsége.

Mi azzal a tudattal indítványozzuk az egyesületet s terjesztjük tervezetét a t. értekezlet elé, hogy kötelességet teljesítettünk. E lépésünk esetleg súlyos terheket ró reánk. Azoktól nem fogunk visszaradni.

T. értekezlet! A midőn a következő alapszabálytervezet általánosságban elfogadásra ajánljuk, nem zárkozunk el annak tudatától, hogy azon sok hasznos újítás tehető. Ily újításokra eszméket szolgáltatni van hivatva ez az értekezlet. Kérjük azért az értekezlet tagjait a hozzászólásra. Itt nem vitathatunk meg minden egyes javaslatot s nem szavazhatunk egyénenként azokra, azért ajánljuk, méltóztassék a tervezet általánosságban elfogadva, bizottságot kiküldeni az értekezletből, a mely a tervezetnek s az itt felmerülő eszméknek figyelembe vételével az egyesület alapszabályait végleg megállapítsa és az egyesület működését megindítsa.

Végül pedig kérem az értekezlet minden tagját, hogy a tervezetet a legfontosabbal támogassa: önmagának részvételével és számos tag gyűjtésével.

(Vége következik.)

LEVELEZÉS.

— Működvelői színelőadás. —

Marosujvár, 1886. okt. 7.

A marosujvári működvelői-társulat a nyári saison alatt előadott színűvek sorát f. évi szept. 25. báró Kemény Endrónék még eddig sehol elő nem adott „Örök hűség“ czimű 3 felvs népdramájának előadásával bezárta és megkoronázta.

Br. Kemény Endre neve a költészet és színműírás terén ismeretes. Midőn ez újabb művét színpadhoz vá-gott működvelőinknek átengedte, megtisztelte őket ama bizalommal, melylyel az írő művének sorsát nyugodtan bizza a művészi kezekre bevezetni a színpadi világba, hogy ott méltó helyét elfoglalja. Működvelőink derekasán megmutatták, hogy méltók eme bizalomra, mert elfogulatlanul mondjuk, miszerint oly ügyes felfogással, átérzéssel rég nem játszótták szerepeiket.

Kovács Lajos (Vass M. tornyastalvi bíró) le-számitva egy pár szerepéhez nem találó, páthetikus szavallatát eredeti és kitűnően maszkirozott falusi bíró mutatótt be. — V. n. e. z. e. Janka (Mariska, a bíró fogadott leánya) volt az est hőse. Bár többször láttuk a színpadon, sejtelmünk alig volt ama kitűnő, főleg drámai erő-ről, mely által csaknem első tehetségű küzdötte fel ma-gát. Igazi bensőséggel játszott, mely nem arcképet de egy valódi élő alakot állított elő. Az első felvonásban a falu pletykázó leányai közt állva, az ártatlanul meglé-pett leányt, majd később, a temető egyik sirhanján, a sok szenvedés és bánattól lesújtott, világba kitaszított nőt

— Édes mama, éhes vagyok . . . Károlyka is na-gyon éhes.

Alig hat éves fivérét Károlynak hitták.

— Jeromos! . . . — zokogá a szegény kétségbe esett nő — tehát gyermekeink éhen haljanak meg?

— Bánom is én! . . . miért ne? . . . — válaszolt az iparos, oly határozott megvetéssel, mely még a leg-vadabb embert is megindította volna, ki e szívet rázó jelenetnek szemtanuja lehetett volna!

— Édes mama! . . . — szóla a két gyermek, kik-nek halvány, epedő arcuk a kiállott szenvedéseket, na-gyon is ékesszólóan hirdeté.

— Oh! hallgassatok gyermekeim, hallgassatok! — viszonzá Johanna, ölebe véve őket — holnap . . . értitek? holnap! . . .

Pascal az asztalba vágta a kést és szóla:

— Mégis, ez nem maradhat így!

— Ne haragudj Jeromos! a haraggal nem segítünk.

— Igen, igazad van, nagyon igazad feleség! El a haraggal, itt a tett segít! A szavak hiábavalók, tenni kell!

Es zugolódni kezdett, mereven nézván a kést, mely-nek hagyja egy fél hüvelyknyire behatolt a tölgyasztalba.

— Ez a kés halált és egyszersmint életet is ad-hat! nem tudom visszatartóztatni magamat, hogy rá ne gondoljak . . . — Rajta tehát! fogjunk hozzá.

Es biztos lévén, hogy neje észre nem veszi e pil-lanatban, vette a kést és zsebébe dugá.

— Nem hagyhatom gyermekeimet éhen halni, nem! . . . Oh! de vért ontani! felebarátom életét szent-nek kell tartanom . . . — Hát ezeknek a drága kicsi-nyeknek élete, nem többet ér-e nekem? . . . Elpusz-tulni hagynom őket, nem-e annyi lenne, mintha saját kezeimmel ölném meg? De Istenem! vért . . . vért on-tani! . . . Nem, nem, soha.

Jeromos kivéve a kést zsebéből, a földre vété, azu-tán hirtelen felkelt.

— Elmégy Jeromos? — kérdé Johanna.

— Igen, el.

— Hová mégy?

— Kenyerért a gyermekeknek.

A szerencsétlen nő rómúlve nézé férjét.

— Kenyerért . . . ismétlé félig gépies hangon.

— Igen.

— De hát, hogyan?

— Tudom is én! — szóla az iparos hevesen.

Es az ajtó felé indult.

— Hová mégy kérlek Jeromos? — viszont kérdé Jo-hanna felkelvén megdöbbenve.

— Ahova az ég vezérel — szóla az iparos — Is-ten, majd csak sugallani fogja . . . sugallania kell az atyának . . .

Es Pascal kiment, még mielőtt nejeinek ideje, vagy bátorsága lett volna őt feltartóztatni.

V.

Alig lépett ki Pascal, egyszerre csak a szomszéd házhoz támasztott kőpadra esett, és törölgető izzadt hom-lokát.

Ez a hely, ahol most ült, egy szűk, sötét, esté-nkint nem látogatott utcasarok volt, — az éj egészen beállott. A város nem igen gondolt még arra, hogy ott légszeszt égetessen.

Nahány perc elmúltával az iparos egyszerre csak nagy gyorsan felemelé fejét.

Lépteket hallott. A fagy megkeményíté a kövezetet úgy, hogy a léptek egyenlően hallszottak a kopogó kö-vezeten. Egy egyén bontakozott ki a szűk utcasarokból, a szomszéd utcák egyikéből.

Az iparos a falhoz támaszkodva felállott, lesegette

az utcasarok sötét szegleteit, hogy biztos legyen afelől, hogy ott ninesen-e vagy egy láthatatlan tanu; majd a midőn fővegét a szemére huzta, várt az árnyékban égő homlokkal, remegő szívvél.

Az arrajövő, felé tartott, hol ő lihegve állott; az iparosnak csak karját kelle kinyújtani, hogy az arra járó-kelőköt izmos kezével megragadja.

A férfi, a ki bős hosszu felsőbe volt öltözve, mint a jómóduak szoktak, hiában akart hátrálni, hiában igyeke-zett megmenekülni az erős és rettenetes szorongatástól, kézujjai, mint két csavarba, ugy le voltak szoritva.

— Ah! tolvaj! — kiálta — tolvaj!

— Pénzt! — förmedt rá érzéketlenül Jeromos lesütött szemmel, nem mert szembe nézni azzal, a kit most ut-jában feltartóztatott.

— Tolvaj! . . . — kiálta ismét a férfi megdöb-bent hangon, de a melyhez egy kis ijedtség is járult.

— No lám! és különös . . . azt hittem, hogy itt senkivel sem találkozom.

— Pénzt! érti? ismétlé az iparos anélkül, hogy eleresztette volna.

— Jól van! értem barátom; de hát, ha pénz kell, engedje szabadon kezeimet . . . Es azután ami azt il-leti, nem mőtozki? Ah! barátom — folytatá az ismeretlen gunyos tréfával — maga nem érti a mesterségét?

— Nem . . . csak adja a pénzt! — hebegé a sze-rencsétlen, elboesátrán a kart melyet szorosán tartott.

— Sütnivaló egy tolvaj — mormolá az uraság. — Várjon csak barátom — tevéhozzá, zsebében keresgélgette, — várjon csak: ön tehát erszényemet akarja . . . vagy éle-temet, ez magától értetődik. — Nagyon jól van; mivel azonban, ön olyan jó, hogy a választást rám bizza, jobb szeretem átadni erszényemet, ez is magától értetődik. Ime itt van; fogja barátom és éljen boldogul!

(Vége következik.)

oly remekül játszta, becsületére válik . . . dunknak megfelelő te-reinknek is énekelt atgondolt és játszott kiérdemelte. — P. grófnő) jó nevéhez . . . vagy volt, csak be-hagy fenn némi kiva-Janka (özv. Markosn-rin e z. Julesa (kő-tonos derült hangula-szerepeiben valódi te-lál. — Péterit, kat a színpadra le-Pásztor Gyula (arczkifejezésben. Pás-rinti csapáros, kán-Hány szerepe van-Bóér Jánosnak (p-lenkezőt ért el: a r-méltó társadalmi a-kezni szokott . . . C-kész színész. Börtön-kozása és elbucuszás-Hangja nem erős. (törv. elnök) kisebb-nészt. — Virág-többet várni. Aligh-Lőrincz Géza (ros legény. Andrius-tatott.

Báró Kemény nyatanécsos család-élénk érdeklődéssel kedvű működvelők-ugyancsak bőven zönség.

Az előadásna szoru átadása volt-Endrénben az írót-göny felgördül. A-működvelők; előtér-melynek dusan lea-írás olvasható: „L-a z „Örök hűs-ujvári műk-e-lei Szántó Lajos-kára élénk tüzelt, nyújtotta át, körve-kolozsvári színpad-esendes bükkösi m-izetett koszori kö-jék. Lelkes éljenze-szavakkal köszönte-szített eme mindig-

Az estely sz-reség sem maradt-délyes tánc-vigá-tekedő termében-irgette-forgatta a-

Özv. Csizsér főbányahivatali sz-sikeres színrehoza-festett színpadi-tet szavazunk. A-tudják kötelesség-oszlopával szemk-módon teljesítsek

— Nyugpontok.

Alig vettük-ész! Ha nem vé-ződést szerzehtü-sárga fejükkel, a-az a hűvös öszi-überzieher?

S e szóra-házak ócska z-akad meg a ny-Nem is-nálunk pedig m-Aztán m-

ez évi májusi-termes még e-áll jobb az, a-Nem hiál-egy jó ismerős-„az idén olyan-pásan lehetne.

Egyéb u-város a sok-nem a szüret

oly remekül játszta, hogy egy nagy színpad hősné is becsületére válik: . . . Hangja kedves és tiszta, színpadunknak megfelelő terjedelmű. Nemcsak a fülnek, de szíveinknek is énekelt. Gratulálunk a kisasszonynak. Jól átgondolt és játszott szerepért a zajos tapsokat méltán kiérdemelte. — P é t e r f f i Mari (ösv. Derencsényi grófnő) jó nevéhez méltóan lépett föl. Kedves fiatal özvegy volt, csak beszédének tisztább gördülékenysége, hogy fenn némi kívánni valót. — P é t e r s b e r g e r Janka (ösv. Markosné) törekvése felre ismerhetlen; L ö r i n c z Julesa (Kánya Vicza) élénken játszott s folytonos derült hangulatban tartotta a közönséget. E nemű szerepeiben valódi tehetség, de nem minden tulzással nélkül. — P é t e r f f y Matild és V i n c z e Róza magukat a színpadra legszebb reményekkel nővik ki. — P á s z t o r Gyula (fogadós) kitűnő alakító, jellemben és arckifejezésben. Pásztor mindig a magyar nép izlése szerinti csapláros, kántor, cigány, kedélyes apa stb. stb. Hány szerepe van annyi ember. Gratulálunk! de nem B o é r Jánosnak (plébános) ki maszkírozásával épen ellenkezőt ért el: a r o s z h a t á s t, mely egy tiszteletreméltó társadalmi alak kifigurázásánál mindenkor jelentkezni szokott. . . . C s i s z é r Árpád (András a bíróné) kész színész. Börtönbe menetele előtt anyjával való találkozás és elbueszása a lelki küzdelem remek játéka volt. Hangja nem erős, de élvezhető. — D a u m e Károly (örv. elnök) kisebb szerepében is felismertette a jó színészt. — V i r á g Jánostól (Darvas ügyvéd) megszoktuk többet várni. Aligha volt elemében a hideg szerelmes. — L ö r i n c z Géza (Gyurka, Markosné fia) élethű, betyáros legény. Andrissal való keződése élénk jelenetet látatott.

Báró Kemény Endre, kit nevével együtt Juchó bányatanácsos családja vezetett be a színházba, mindvégig élénk érdeklődéssel és teljes meglepődéssel nézte a jókedvű műkedvelők józsi játékát, kiknek és az irónak ugyancsak bőven kimérte a tapsokat a nagyszámú közönség.

Az előadásnak legszebb fénypontja ama szép koszoru átadása volt, melylyel műkedvelőink br. Kemény Endrében az írók ünnepelték. Előadás vége felé a főgöngy felgördül. A színpadon festői csoportban állanak a műkedvelők; előtérben egy kis asztalkán a szép koszoru, melynek dusan leomló fehér atlasz szalagsokran a felírás olvasható: „Báró Kemény Endrének, a z „Ö r ö k h ü s é g” s z e r z ő j é n e k, a m a r o s u j v á r i m ű k e d v e l ő k 1886. s z e p t. 25”. Fűl Szentó Lajos r. k. lelkész, a műkedvelő társulat titkára élénk tüsszel, az elismerés és tisztelet bensőségével nyújtotta át, kérve a nemes bárót, hogy a koszorúnak, a kolozsvári színpadon hasonló körülmények közt nyert, esedezs bükkösi magányában, családi szentélyében elhelyezett koszorú között egy kis helyet juttatni kegyeskedjék. Lelkes éljenzés követte az átadást, mire az író szép szavakkal köszöntö meg, a műkedvelők által számára készített eme mindig kedvesnek maradó emléket. . . .

Az estélyi szellemi élvezete mellett, az anyagi nyereség sem maradt el az E. M. K. E. javára. Végül kedélyes tánc-vigalom következett a „Stefánia“-bánya intezkedő termében, hol a jól hangolt ifjúság magyarosan irgatta-forgatta a kosztümös műkedvelő nőket.

Ösv. Csizsérné ő nagyságának, tek. Göber Károly főbányahivatali szertárnok urnak a rendezésért, a darab sikeres színrehozataláért, ez utóbbinak családásig hüen festett színpadi díszleteiért teljes elismerést és köszönetet szavazunk. A műkedvelők (de a közönség is!) jól tudják kötelességeiket a társulat e két derék fenntartó oszlopával szemben. Hogy pedig e kötelességeiket mi módon teljesítsék, azt megmondja.

Zandirhám.

— Nyugponok. — Társadalmi életünk. — Szüreti édesség. —

Nagykanizsa, 1886. okt. 6.

Alig vettük észre, hogy volt nyarunk s már itt az ősz! Ha nem volna naptárunk, melyből ez iránt meggyőződést szerezhettünk, mutatják azt a fák is kopaszodni kezdő sárga fejükkel, a madarak bus dalaikkal s reggel és este az a hűvös őszi szél, megrázva szől kibez-kibez: hol az überzieher?

S e z ó r a b á m u l a t o s g y o r s a n o s z l i k a k ö d a z á l o g h á z a k ó c s k a z u g j a i b ó l s e g y - e g y b e t ö r ő n a p s u g á r, n e m a k a d m e g a n y a r a n t a o t t l ó g ó: „ősz felöltök” tömegén.

Nem is csoda: hisz itt már megvolt a szüret is, nálunk pedig még e hó végén lesz csak.

Aztán mit írjak a szüretéről? Tudnivaló, hogy az ez évi májusi fagy itt is igen sok kárt tett, s e miatt a termés még csak nem is közepes, hanem aztán a mi áll jobb az, a mi kicsi lett.

Nem hiába volt az a sok bő meleg nap, mert mint egy jó ismerősöm bámulatraméltó komolysággal megjegyzi: „az idén olyan édes a must, hogy ha megfagyna, pompásan lehetne vele kávé édesíteni”.

Egyéb újság nincs is itt, egész héten zajos volt a város a sok „hegyről” jövő, hegyre menő embertől, hanem a szüret bezzeg nem mutatja azt a képet, mint

nálunk; nincs meg neki az a regényessége, de sokkal jobb így.

Míg nálunk szüret alkalmával még a legelőkelőbbek házából is megrakott szekér visz ki minden szükségest, s akárhánszor anyai a gyermek a szekeren, hogy egy-egy hordóba kettő is jut, — addig itt szüretkor szép lassan kísétálnak a meghívottak, s künn már várja őket minden.

Nehogy azonban azt higgyék, hogy talán azok az égből esepentek oda: elmondom az egészet.

Itt mindenkinek — ha még olyan szegény is — a szőlőjében van még egy épülete kőből vagy égetetlen téglából, melyet itt, bár alatta nincs semmi, „pinczének” neveznek. Egy ilyen pincze három részből áll, a középső legnagyobb részben van felállítva a „prés”, mely olyan mint nálunk a falusiaknál használt primitív srófos prés, ettől balra egy szobába vannak a hordók s egyéb a borkezeléshez szükséges edények, jobbra pedig egy kis szoba lehetőleg kényelmessé téve, képezi az ét, háló és borozó szobát.

Es ez mindenik szőlőben megtalálható, s ez okozza, hogy szüret alkalmával nem kell hordozkodni, mert mindent ott kapnak, s szüret után mindent ott hagynak, s azt, hogy távolról nézve a szőlőhegy oly képet tár fel, mely egy kis parasztfaluhoz hasonlít, melynek két sor alacsony háza van.

Minden hegyben van kápolna, s évente egy-egy bucsu tartatik. Azonkívül minden hegyben van harang felállítva, s mikor nehéz idő jár, a hegy pásztorának kötelessége a „felhő elé harangozni” hogy ne ártson meg az időjárás a hegyben levő szőlőknek.

Társadalmi életünk pang. Semmi nyilvános ünnepély, semmitéle vigalom, vagy hangverseny, felolvasás nem kavarja fel körülünk a bezöldült vizet.

Még csak az „irodalom pártoló egyesület” sem pártol most semmit.

Ugy neki adtuk magunkat a bánatnak Erdőssy Eugénia halála óta — különösen én nekem igen nagy okom van rá — hogy talán tel sem ébredünk a tél fagyáig, mikor foglalkozásra buzdít, a kályhának szótáradó melege.

„Dalárdát Kanizsának” hangzott a felkiáltás ezerek ajkán!

„Nem kell! minek ide dalárda! van két kántor! hadd énekeljenek azok” kiabáltak még többen, s a pusztában tett kiáltás eredménytelenül hangzott el.

De ha nincs a hivatalos szegleteken valami fényes ezirkus, színház, vagy-concert műsor sehol, annál több helyt lóg a káposzta s az isten tudja mitéle zöld növény: jele az új bornak.

Egy atyafiaak aztán bizonyosan rossz termése lévén a káposztában, sajnált egyet kihuzni, hogy kitegye ezimernek, mely hirdesse a világnak, hogy ő is leszüretelt, fogta magát, kihuzta a szabó asztal nagy fiókját egy darab tiszta papírt keresgélendő benne.

Azonban, mint akárhánszor velem is megesik, Jóska bátyámmal is megesett, hogy nem volt tiszta papírja egy csipet sem: hanem ott lógott a tükör előtt egy kaczkiasan megirt négyszögű papiros, melynek egyik fele szerencsére tiszta volt. Ő bizony fogja magát s a nélkül, hogy az olvasásával törődne, uszta lapjára ráírta: „Itt édes must kapható” s egy helyt megragasztván, oda csapta az ablak egyik szemére. Volt pedig az a kis czedula, „adófizetés iránti megintés”, melyet nem rég hoztak hozzá, s az ablak tiszta lóvén pompásan lehetett és még mit is lehet olvasni egyik felén: „itt édes must kapható”, másik felén: „adófizetés iránti megintés.”

Volt aztán erre nagy nevetés, hanem bezzeg Jóska bátyámmal is szorult a kapezaja mikor másnap vitték neki a másik e nemű czedulát. Gondolkodott, hogy ezzel most mit kellene csinálni, s oda jukadt ki végre, hogy nehogy eljőjenek ezek a lelketlen végrehajtók s lefoglalják az adóban még meglevő kis mustját, ezen második papírra ráírta nagy betűkkel: „Elfogyott az édes must” s az első czedulát beragasztotta vele.

Mondanom sem kell, hogy az én furfangos Jóska bátyám nem más, mint egy kitanult, csizmadia.

Időjárásunk jelenleg kellemes; igazi őszi idők járnak. Sürögnek az épületekkel, mert még legfőlebb csak egy hónapig lehet dolgozni komolyabb baj nélkül.

Emmánuel Győző.

Színészet.

A mult hét folyamán színre kerültek: „A falu rossza” Tóth Edétől, „Bem apó” és „Nora” Csiky Gergely nagyhatású drámája. Az előadandó darabok választása sikeresnek mondható. A „Falu rosszának” szereplői általában igyekeztek, hogy a mű előadása sikeres legyen, a mennyire egy vidéki színpadtól azt kívánni lehet. Az igyekezet az eredményből tünt ki. Különösen meg kell említenünk Pásztor Jánost, (Feledi Gáspár, falu bírja) ki teljes odaadással játszott, ki szavaiban nemcsak pusztá hangot adott, de élejtelt is mutatott. Pásztoryné, Matild asszonyról (Bátki Teresi) csak azt kell megjegyeznünk, hogy szerepét nem találta el, mennyiben oda vidámabb

és könnyedebben mozgó, virgenezőbb járásu, elevenebb kedélyű egyén kívánatos. Tolnayné, Hermin asszonyról egész elismeréssel kell nyilatkoznunk, mennyiben olyan vidám menyecske volt, hogy a mint a hölgyközönség közül valaki helyesen jegyzé meg: „valóságos tüzről pattant menyecske”. Hegedűsnek (Göndör Sándor) jó volt az alakítása, csak az a rekedt hang sokat leven a sikerből. K. Völgyi Katicza és Zoltán osztoznak a díesőségben. Paksi, (Gonosz Pista, bakter) szinte elfelejtők, pedig oly természetesen játszott, hogy ezen szerepéért bár mikor és bárhol díeséretet érdemel, csak az arcz mosolyt, mely szarkasztikus, igen nagy mértékben használja.

E darabból azonban néhány jó jelenet kimaradt, mely a hézagot nagyon is feltüntette.

Szerdán, okt. 6-án, előadott az aradi vértanúk emlékére „Bem apó”, mely alkalmosságánál fogva, meglehetősen számú közönséget gyűjtött egybe s hatása, mennyiben a mű szelleme engedte, meg is volt.

Csütörtökön, okt. 7-én, „Nora”, melynek drámai hatását eléggé vissza tudták tükrözni a szereplők. B. Acs Irma, Nora fő szerepében, — hol a női érzékenység egyfelől, másfelől pedig a büszke önértet. Megható egészen megtörik — a meglejtést sikeresen adta. Megható volt akkor, mikor Albano Luiza, hercegnő (Tolnayné, Hermin asszony) ellen szegül Roland, fivérével kötött (Beszenyei Lajos) szerelmi viszonyának. — Anyit azonban megjegyztük, hogy hangja terjedeme nem elegendő arra, hogy a benső érzelmeinek minden mozzanatát feltüntesse.

Morgán lovag (Pásztor) igen tulsulyba vitte azt, hogy atyai komolyságánál vagy nagyzólságánál fogva, nem mindig vette tekintetbe leányának családási folytán keletkezett, levert lelki állapotát. Pedig az lélektani lehetlenség, hogy az apa leánya balsorsán meg ne induljon. A nagyzóló atya is megtörik ilyen esetben. Az orsz. magyar küldöttség tagjai Zoltán, Bárdi Lajos, Tóth Béla, jól alakították, de Tóth Béla a fővárosi büszkeséget és önértetet sok helyt összevettette a betyár hányavetiséggel, mely nem nagy hiba ugyan, mert a kettő sokszor összeesik, csak hogy nincs benne aesthetikai színezet.

Paksi szintén jól alakított, melyet tapssal is fogadott a közönség. Németh Sándor.

CSARNOK.

Emlékezés Erdőssy Biba Eugéniára.

— Élete, halála és temetése. —

Midőn öntudatlanul hullatja el minden fa lombját, minden növény virágát s az ut meglitik sárga száraz levelekkel, szagtalan s szintelen virágokkal, midőn lassanként bomlik fel a rend s esik össze a természet nagy pompája, midőn reggelenként csipős északi szél futja keresztül a vidéket, hordván magával a lesárgult, kopasz fák levéltolegét, ugy-e, érint ilyenkor egy érzet, ugyebár lehet szivedre a maga nagyszerűségének érzetével a szép, a díeső külter-mészet dermesztő pusztulása?

Ilyen érzettel állottuk körül egy nagy művész, a drága halott ravatalát.

Lesznek talán olvasóim között olyanok is, kik ezen soraimat kritikuss szemmel fogják olvasni; szolgáljon azoknak megnyugtatósnul azon körülmény, hogy kezem reszket az ilyen szokatlanul bus munka közepette s a tárgy, melyet magam elé vettem, avatottabb s mindenesetre gyakorlottabb kezet is igényelhetne.

Erdőssy Eugénia 1859 végén született Nagykanizsán, szegényes, de olyan szülőktől, kik a tehetséges gyermeket — a mennyire módjuk engedő — a kor igényeinek megfelelő nevelésben részesítették.

Apja, mielőtt Kanizsára jött volna, Zalaegerszeg körül egyik uradalomban fővadász volt. Zseni születésekor azonban ezen állását elhagyván, az anya — ki bábaasszony volt — tartá fenn a családot keresményével.

A kis Zseni iskoláit Nagykanizsán elvégezvén, mindig jobban-jobban ismeretessé lett a városi közönség előtt feltűnő szép csengő hangjáról s szépségéről, gyakran elhallgatták estenként dalait azok, kik a Kölesey-utcában a Pergerház előtt járogattak.

Sokszor mondogták, hogy kár volna egy ilyen szépségnek s ilyen gyönyörű hangnak parlagon maradni, és szülői is sokszor gondolkodtak a kis Zseni jövő sorsa felől, de a helyzet, melyben éltek, nem engedő czelejtakat elérni.

Akad azonban egy nő, ki melegen felkarolta a kis csitri szőke hajú kis leánykának ügyét s ezen nemesszívű nő Píringer Róza, a család régi ismerőse volt, ki a kis Zsenit Bécsbe a híres Marchesiné iskolájába vitte fel, ki-képeztetéséhez nem kimérelvén semmi költséget.

Ez iskolát feltűnően jó sikerrel végezvén, legelőször Hamburgban lépett fel, hol nagy tetszést aratott; ezután Bécsben és Berlinben működött, mindég az opera terén.

A komoly opera terén érzékeny gyengességét, mivel akkoriban hangja még nem volt terjedelmes, a soubrette szerepkört választá, melyben elsőrangú művészi magaslatra emelkedett s mint ilyen került a bulapesti népszínházhoz,

hol — mesterül megnyervén Blahánét — csakhamar az egész közönséget meghódította hangja, szépsége és kifogástalan szende életével.

Budapestről Bécsbe ment s rövid itt szereplése után Fritzsche igazgató sok kérésének engedve Berlinbe szerződött s innen ment át aztán a legfényesebb ígéretek után a Valhalla színházhoz.

Berlini szereplése alatt többször látogatott haza s concertet is ohajtott volna adni, de anyja halála — apja sem élt már — ebben akadályozta.

Ezután nagyobb fivére Nándor jóhírű bécsi kereskedő s Cornélia és Bálint képezték a családi kört, melyért szíve dobogott s melyet szerencsétlen halála a kétségbeesés örvényébe taszított.

Az utóbbi időben a berlini Valhalla színház elsőrangú primadonnája volt s diadalait — különösen Baden-Badenben aratottakat — az összes német sajtó beszélte s elég merész volt őt: „Németbirodalomban a jelenkor operette királynőjének“ nevezni.

Egy évvel ezelőtt a művésznő, a nélkül, hogy őnmaga is sejtette volna, elhintette magvát a halálra, melynek most áldozata lett; — jegyet váltott gróf Straehvitz Adalberttel, kit eszményi szerelemmel szeretett.

Ez év lefolyása alatt azonban mi elkeserítő hangulat sem hatott rá, bár folyton kellett attól tartania, hogy a gróf szülői lehetőleg akadályozni fogják a kötető frigyét.

Csendesen és diadala szerette boldogság között tölté napjait s a nyáron itthon járt Kanizsán, hol rokonai körében pár vidám hetet töltött.

Oh, ha sejtették volna, hogy ez utolsó látogatása volt! Szeptember elsejével lejárván a Valhalla színháznál szerződöttségi ideje, azt — daczára a legfényesebb ajánlatoknak — nem is újította meg, mert — mondá — grófi völégényének kívánsága az, hogy a színpadtól váljon meg.

Es el is vált — örökre . . .
Mult hó 8-án a művésznő néhány meghittebb barátai között a legvidámabban tölté az időt, közeli vendégszerepléséről s Kanizsára jöveteléről beszélgetve; este a színházba ment, egyszerűen úgy viselte magát, mi még rejtélyesebb tette közeledő s hamar beállt szerencsétlen halálát.

Másnap délután völégénye látogatta meg s hihetőleg izgatott párbeszéd folyt le kettőjük között, mert midőn félórai társalgás után a gróf távozott, a művésznőn észlelhető levertség vett erőt.

(Vége kör.)

VEGYES HIREK.

— **Lapunk pártolói** az év utolsó negyede alkalmából tisztelettel kérik előfizetéseik beküldésére és lapunk terjesztésére. Kérjük továbbá, hogy minden oly esetet, mely megyénk közönségét érdekelheti, rövid közleményt küldeni sziveskedjenek.

— **Necrológ.** K o r i z m i c s László, kitűnő nemzetgazda, — Vízakna város képviselője, elhalt.

— **Gróf Kuun Géza** kitűnő tudósunk, akadémiai tag és a „Hunyadmegyei történelmi és régészeti egyesület elnöke, az „Alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület“ jegyzője R e i n e r Zsigmondhoz, Marosnémetihől legközelebb irt levelében, többek között ezeket mondja: „Vajha a történelmi emlékek és régészet iránt viseltet érdeklődés nálunk korábban ébredt volna, mert bizonyára sok mindent menthetett volna meg az enyészettől, sok mindennel volnánk gazdagabbak, a mi részleg gondatlanság miatt nem a miénk többé! De habár késtünk is, azért még el nem késtünk, mert a mulasztások nagy részben kipótolhatók, helyrehozhatók, a történelmi s régészeti emlékek úgy Hunyadmegyében, mint Alsófehérmegyében még igen számosak, felderítésök, megőrzésök a műtörténelmi emlékek egynémelyikének stilszerű megújítása s a bőséges és tartalmas anyag felhasználása, értékesítése a tudomány céljaira s e czéloknak megfelelőleg felette háládatos feladat s olyan, mely méltán megérdemli, hogy a hazai mivelődés minden igaz barátja ezek iránt kellőképp örködjék. A történelmi és régészeti kutatás, ugyszintén a természettudományi észleletek terén szívesen üdvözlöm a Gyulafehérváron megalakult „Alsófehérmegyei tört., rég. és természett. egyesület“. Melegen ohajtom, hogy az egyesület a maga elé kitűzött tudományos feladatok megoldásában sikeresen működhessek, kellő támogatásban részesüljön s állandó érdeklődés legyen pályáján hű kísérője“.

— **Tűzvész.** Folyó hó 2-án délután 3/4 5 órakor tűzlárna s harangok félreverte riasztotta fel városunk lakosait. Czirner J. József helybeli nagykereskedő petróleumraktára gyullt meg eddig még ismeretlen okból. A tűz villámgyorsan csapott át a szomszédos boltraktarra s a minoriták istalójára. — Az istálló egészen leégett, de a raktár- és szomszédistállónak csak tetőzete, mi a gyors és sikeres oltási erőfeszítésnek köszönhető. Az égés s felhalmozott gyúanyagok tömegénél fogva nem hasonlított a közönségesen ismert épületégéshez. Toronymagasságra lővelt fel a nagy kormos foszlányokkal kevert füstoszlop, melyet magasra felcsapó lángkévek világítottak meg. Sokan hallottak erős robbanást is, mit — állítólag — petróleummal telt tonna szétvetődése okozott. Az oda özönlött nagy közönség izalmát növelte azon gyorsan elterjedt hír, hogy

az égési területen valahol, tán a raktárban puszkaporhordó van, mely minden perczen tüzet foghat s beláthatatlan veszélyt okozhat. Másfelől a minoriták telkén, az égő raktártól alig néhány lépésre egy más kereskedelmi raktár volt a Bisztritsányé, melyről azt beszélték, hogy tömve van gyufás ládákkal. Szerencsére az aggodalmak túlzottak bizonyultak. A közeli kutak elég vizet szolgáltatnak a régi szerkezetű vízpuskáknak, melyekkel Dán József s Balla János derék polgártársaknak a tüzet egyik ponton, honnan a legnagyobb veszély fenyegetett, szerencsésen megállították, míg a Bethlen-főiskola ifjúságának és derék tüzoltóinak is sikerült a telek végén folyó malomárok vizét hatalmas záporként zudítani a már roskadozó tetőzetre. A tömlők, mint halljuk, nem voltak egészen jókárban s többször oldalt eresztették ki a nagy erővel benyomott vizet. Hat óraker a végzetessé válható tűz teljesen leoltott, s már csak az égő üszkök teljes kioltása volt még hátra. Tanulság ebből az, hogy könnyelműen ne építkezzünk s moróben tüzfogyó anyagokból ne tákoljunk össze mindenféle ideitlen lim-lom, tákoló épületeket.

— **A Bethlen főtanoda ifjúsága** folyó hó 6-án délután 3 óraker méltó kegyelettel ünnepelte meg az aradi tizenhárom vértanú emlékét. E hazafias szellemű áthatott ünnep programja teljesen megfelelt a várakozásnak s úgy tekintjük azt, mint ajánlólevelet az ifjúság többször tapasztalt lángoló lelkesültségének multunk iránt. — Elekes László ifjúsági elnök beszédet tartott, kellő világításban tüntette fel a gyászos aradi eseményt; Szabó Jenő alkalmi költeményével, Barha Lajos — Tompa: „Egy könyv olvasása közben“ — szavallatával, a theol. dal — s az ifj. zenekar összhangzatos működésével tették ki a tapintatosan összeállított program 6. számát. A 7-ik illetőleg első, a nyagenyedi első zenekar kiváló ügyességgel előadott nyitánya volt, mely által kellő hangulatba hozva, a nagyszámu közönség érdekl. hallgatta végig a jeles gyászünnepelet.

— **Ferenz napját** Marosujvárt a különböző hatóságok fényes ovatioval ünnepelték meg Juchó Ferencz bányatanácsos és lovag ő méltóságának vendégszerető házában, kinek névünnepe alkalmából Blaska Ubald főnökségű és Fülel Sz. Lajos rk. lelkész adtak kifejezést a közszeretben álló főnök iránti meleg érzelmeknek. . . . Marosujvár felvirágoztatójának mi is szívesen hangoztatjuk: Ad multos annos!

Szüret. A mily kevés reményünk volt — írja rendez levelezők Magyarigéből — ezelőtt egy néhány héttel a jó szüretre, épp oly nagyok most reményeink arra. A többi községben nem tudom, hanem Magyarigén, Czelná, Sárd, Igenpatak és Borosbocsárd községében, nemesak mennyiségi, hanem minőségi tekintetben is a lehető legjobb remények keesgetnek a szüretet illetőleg. A szőlő szinte szemlátomást érik, mely érest hatalmasan mozdítják elő a mostani meleg napok, melyek csaknem nyári meleget árasztanak szét. Nagyon kívánatos lenne, ha szőlőgazdáink tekintve ezen kedvező időjárást, a szüretet elhalasztanák bíz és hó vége feléig. Megyénk érdemes alispánja, kinek megyénk lakossága iránti rokonszenve oly sokszor nyilvánult, jó lenne, ha a szüret elhalasztása iránt — éppen szőlőgazdáink érdekében — rendeleteleg intézkednék. A töröküzatérme is, mely most foly, itt a Hegyalján meglehetősen termést adott.

— **Mezői munka.** A buzavetés, töröküzatérme s a hol a fagy megkímélte, a gyümölcsesszedés is foly, déltájt a kelleses őszi nap melege jóval felülemelkedik a 20 fokon s így a szőlőhöz fűződő várakozások is napról-napra s méltán fokozódnak.

— **Differitís.** E félelmes betegség közelebből Nagyenyeden három gyermeket lepét meg, de szerencsére mind a három felgyógyult s újabb eset nem mutatkozott.

— **A kolera Budapestén** enyhül, a legutóbbi tudósítás szerint csak 12-re ment a betegedések száma. — Győrött s Fiumében szűnőfélben van; a főváros, Székesfehérvár és Győr környékén a községekben mindegyre merülnek fel szorványos esetek. Legutóbb Szibéria keleti tengerpartján merültek fel koleraesetek. Ezek azonban Keletindióból tengeri uton juthattak oda s reánk közvetlen veszélyt nem képeznek. Vajha sikerülne a mindenütt örködő elővigyázatnak s gondosságnak a járványt a tél beállta előtt megszüntetni s a tavaszi nagyobb mérvű elterjedést megakadályozni!

— **Hálás köszönet.** Folyó hó 2-án életem fardozásaink eredményét, magam és családom vagyonát a végmegsemmisítés fenyegeté véletlenül támadt tűz folytán. Oly önteláldozó buzgalom, oly lelkes odaadás azonban alig mentett meg valakit, mint engem ez alkalommal, midőn a Bethlen-főiskolai ifjúság, az önkéntes tüzoltó testület, a helybeli két honvédszázalaj kitűnő tisztikara, az országos börtönigazgatóság és mélyen tisztelt polgártársaim egymást felülmúló fardozásai elhárította a nagyobb bajt. — Alig találak méltó szavakat ily nemes tett megköszönésére. Fogadják egyenként és mindnyájan magam és családom igaz halálját, forró köszönettel. Nagyenyed, 1886. október 9-én. C z i r n e r J. József.

* „Magyar gazdák jégbiztosítási szövetkezete“. Felkérteünk az „első magyar általános biztosító társaság“, mint a jégbiztosítási szövetkezeti eszme kezdeményezője által, annak kijelentésére, hogy a hozzá intézett

kérdések felvilágosításául és minden további félreértések kikerülése végett, már intézkedett, miszerint a törzsbévallások következő három ponttal egészítettessen ki, ugyanis: 1. Azon gazdák részére, kik az 1887/98. évekre terjedő szövetkezeti időszakra belépnek, már az első évtől kezdve leszállítatik az az említett társaságnál a folyó évben érvényben volt jégbiztosítási díjszabálya legalább is 20%-val. 3. Az ennek alapján meghatározott törzsdíj a 12 évi biztosítási időszak alatt nem fog felemeltetni. 3. A szövetkezetbe belépő tagok a 12 évre terjedő biztosítási cyculus tartama alatt netán felmerülő veszteségek fedezetül csakis egy évi díjösszeg erejéig vállalnak kiegészítő kezességet és nagyobb kockázat őket bármily veszteség esetére sem terheli, mert az első magyar általános biztosító társaság fizetendő sajátjából mindazon veszteséget, mely a készízető kezesség felül előfordulhat.

NYILTTÉR*)

Tisztelettel tudósítom a nagyérdemű közönséget, hogy üzletemet „Két hattyu Szálloda“ a jelenlegi bérlőnek minden az üzletet illető kötelezettséggel, vagy az üzletet illető adóságokkal, mint követelésekkel adtam át. Hirtelen eltávozásom okát fölöslegesnek találom felemlíteni, úgy is tudják azt az aziránt érdeklődők a jelenlegi bérlőnek a Vágó-család iránti viséletét, melylyel jelenlegi czélfajt igyekezett elérni. — Köszönetemet nyilvánítom a nagyérdemű közönségnek irántam tanusított becses pártfogásáért és forró üdvözlötet mondok szeretett barátainak.

Mély tisztelettel
GRÜN ADOLF,

„Két hattyu Szálloda“ volt társbérője.

Fogorvos PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Dental Surgery Amerikában kiképzett plombeur e hó 12-én Nagyenyedre érkezik és 12-, 13-, esetleg 14-én a Vágóféle Szállodában fog rendelni.

*) E rovat alatt közöltékért csak a sajtóhatóság nevében való felelőséget a szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 2556—1886.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özvegy Ferenczi Sándorné végrehajtatónak, Ferenczi Anna és társai végrehajtatást szenvedők elleni 515 frt tőkekezelés és járulékat iránti végrehajtatási ügyében a marosujvári királyi járásbíró területén levő M-Silye községben fekvő a 92. számú telekkönyvben A+ 1—28. rendszám alatti ingatlanokra az árverést telekkönyvben A+ 1—28. rendszám alatti ingatlanokra az árverést 444 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi november hó 22-dik napján délelőtt 10 óraker M-Silye községében a megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszerésnek 10 %-át, vagyis 44 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-jén 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismorveányt szolgáltatni. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság ától Nagyenyeden, 1886. augusztus 27.

Jóvián,

kir. aljbíró.

2—3

Kincsem 11 sorsjegy 10 ft csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egyesület sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. sz.

Kincsem sorsjegyek kaphatók WOKÁL JÁNOS-nál Nagyenyeden.

Ny. Wokál János gyorsajtóján Nagyenyeden.

A közigazgatás

Az október hatodik közérdekű megbeszéléseinket, melyek inkább mint a nyilvánosság zük. — Az alispán zelebből több tüzes megejtett vizsgálat seknek találta.

Az adófelügyelő adók kedvezőleg foly ezer frtot tett. A táforint adólerovás törvállalkozója, az elvár időre el nem végezt rint — a közmunka gyei utvátság-alap ez összeg a Remet dítassék, mibe a b tosaab s némi vitá nál építendő maros eszme maga már r dult a törvényhatós szonyok nagyon ke kiküldéssel könnyű azóta mostanig bék hogy a megvét der jégzajlaskor oly ke lekedést többször n s ilyenkor egyéb h ságot betegség ese külözésére könyzse újvart és Marospo biztos közelekedé sem előgíthetik ki érdeke, hogy e két vetitő mostani kon helyet. Ily pontoká kedési utak irányá vidék nagyságánál fogva a mihálezial előbbire nézve tárg ügyi miniszterrel, hid, vasszerkezett

T

Ké

Szive

Nagy

Ki ne

Rég

Mint sz

Panaszk

Urrá ha

Irgy sz

S ha az

Csak se

Egy

— irta: Bes

Abban a

távozni, támadó

gadó, a másikka

— Várjon

— Mi az

Az ördög hordja

látom, hogy mo

Az iparos

héres pénzt vet